

De beste transitiestal door samenwerking alle adviseurs

Op 10 en 11 oktober moet de transitiestal, waarin de koeien rondom het afkalven worden gehuisvest, klaar zijn. Dan houdt de Waiboerhoeve in Lelystad zijn open dagen. Bedrijfsleider Jan Bloemert betrok al zijn adviseurs bij het unieke ontwerp. Dat leverde hem de best denkbare stal op. Al je adviseurs om één tafel is de beste garantie voor een goed bouwwerk, was de gedachte.

ing. Geesje Rotgers

Naast de ligboxenstal van de Waiboerhoeve verrijst een bijzonder bouwwerk: de transitiestal. Bedrijfsleider Jan Bloemert wilde een aparte stal voor koeien in de

afkalfperiode. Vanaf twee tot drie weken vóór afkalven wordt het dier overgeplaatst naar deze stal. Daar verblijft zij dan tot zo'n twee tot drie weken na afkalven. De totale verblijftijd is dus vier tot zes weken. De stal (zie tekening) is met 18 x 40 meter van een behoorlijk formaat. De indeling bestaat uit een grote potstal met stro, enkele boxen om koeien apart te kunnen zetten, een mestgang en voergang. Voor het ontwerp van de ideale stal voegde Bloemert zijn adviseurs samen tot één team. Bouwbedrijven, stalinrichter, veterinaire deskundigen en voerleverancier

kwamen in goed overleg tot het beste ontwerp. Alle ondernemers die willen bouwen zouden hun adviseurs – voerforlichter, dierenarts, architect, melkmachineleverancier – samen aan tafel moeten zetten, is de conclusie van het team.

Ontwerp transitiestal

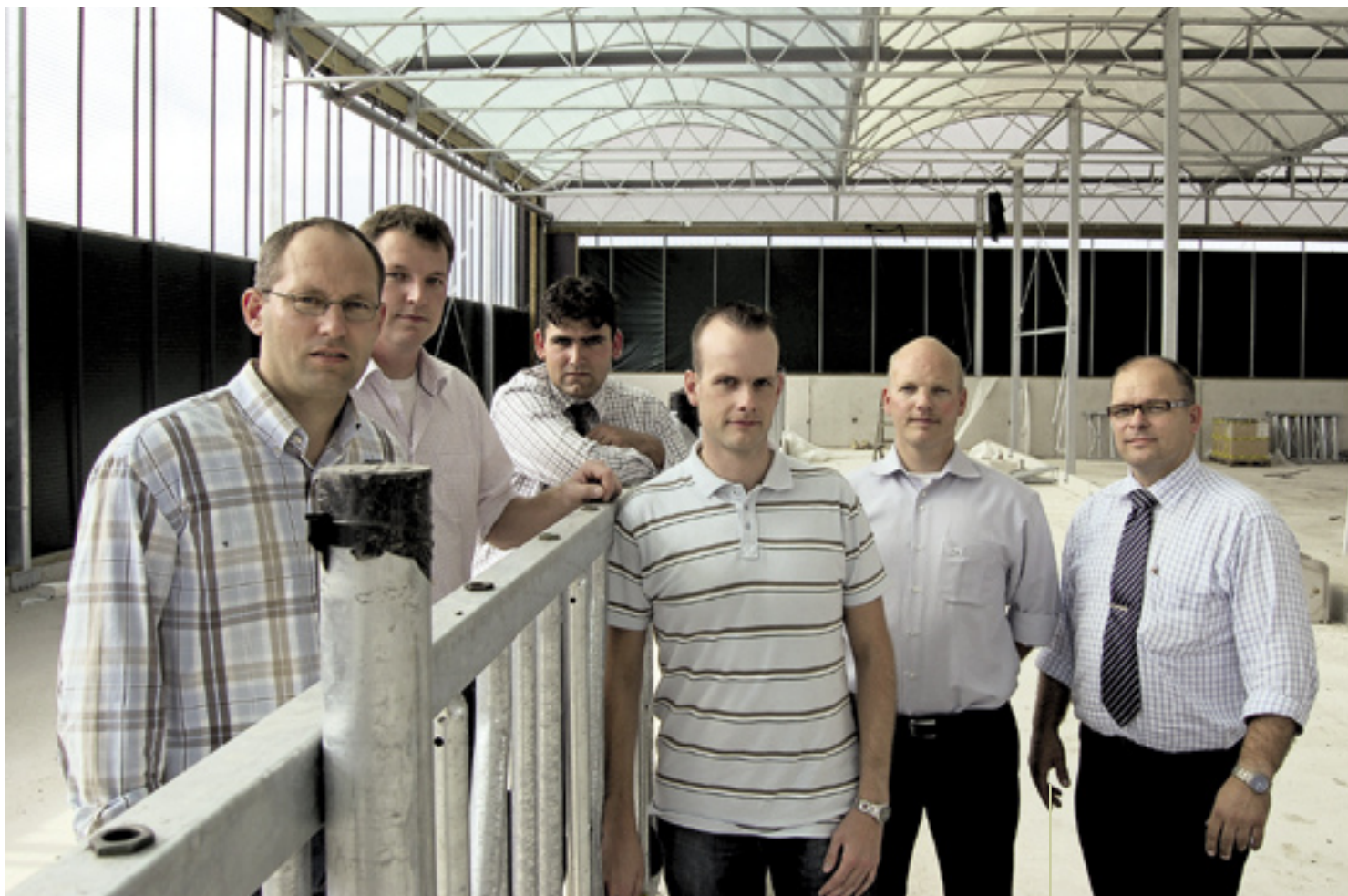
In de afkalfperiode zijn koeien kwetsbaar. Typische transitieziekten als melkziekte, leververvetting, pensverzuring, aan de nageboorte blijven staan, lebmaagverplaatsingen en klauwaandoeningen komen veel voor. "Droogstaande koeien lijken op sommige bedrijven wel een vergeten groep", constateert Albert van den Belt, dierenarts en manager innovatie en kennis bij voerleverancier Agrifirm. Hij duidt op het soms matige voer en de schamele huisvesting. Juist voor deze groep dieren is voldoende voer, water, ligruimte, rust, lucht en licht belangrijk. "Op onze bedrijven in Oost-Duitsland worden beduidend betere resultaten gehaald als er een aparte transitiestal is. De koeien vreten er 1,5 kg drogestof per dag meer als zij na afkalven nog tien dagen in deze stal kunnen blijven, zo is gebleken uit onderzoek." Met prima voer en goede huisvesting voor de droge koeien, zullen er minder transitiegerelateerde ziekten zijn en de dieren zullen meer voer opnemen. Uit onderzoek blijkt dat 55 tot 60 procent van de koeien kampt met (sub)klinische stofwisselingsziekten rondom het afkalven. Dat is heel veel. "Ik denk dat we dit percentage heel wat omlaag krijgen met een transitiestal in combinatie met een goed voermanagement", zegt Van den Belt. Dierenarts Bertjan Westerlaan, adviseur bij veterinair adviesbureau Vetvice, richt zich met name op het koecomfort in combinatie met het arbeidsgemak. Bij het ontwerp van de stal ging hij uit van een minimale oppervlakte van 9 tot 10 m² per koe, zodat de dieren gemakkelijk kunnen

SERRESTAL

Als uitvoering van de transitiestal is gekozen voor de serre. Ook het melkvee op de Waiboerhoeve wordt in dit type stal gehuisvest.

Foto: Geesje Rotgers

liggen. Hoogdrachtige koeien liggen wel 14 uur per dag of langer. In de ligboxenstal krijgen met name de hoogdrachtige vaarzen geregeld te weinig rust. “Uit onderzoek blijkt dat zij soms maar 6 uur liggen”, weet Westerlaan. De ervaring met transitiestallen is dat de koeien wel aan hun rust toekomen. Zij liggen soms de hele dag. Heel veel luchtverversing en een open stal zijn twee andere eisen waaraan een transitiestal moet voldoen, volgens Westerlaan. “Enerzijds voor de diergezondheid, anderzijds blijft het strobed droog.” Westerlaan schat de dierenartskosten op melkveebedrijven op zo’n 1 à 1,5 eurocent per liter melk. Hij spreekt van lage dierenartskosten bij 0,5 eurocent per liter melk. Het is onbekend hoeveel dierenartskosten de transitiegerelateerde ziekten veroorzaken. Aangezien veel ziekten gerelateerd zijn aan een slechte start van de lactatie, zou een aparte transitiestal de dierenartskosten kunnen verlagen, denkt hij. Verder is het een gegeven dat de meeste koeien worden afgevoerd aan het begin van de lactatie. “De voortijdige afvoer en verminderde melkproductie geven de meeste inkomstenderving”, zegt Westerlaan. Lieuwe Melchers, productmanager bij stalinrichter De Boer, verdiepte zich in de inrichting van de transitiestal uit oogpunt van koecomfort en

arbeid. “Op de Waiboerhoeve wordt gewerkt met personeel. En personeel moet gemakkelijk kunnen werken. Als dat niet kan, dan is de kans groot dat de stal niet goed wordt onderhouden. Wij hebben daarom onder meer gekeken of de ruimten met stro gemakkelijk met een shovel zijn uit te mesten en het hekwerk flexibel is in gebruik.”

Erik Lindeboom, directeur van ID Agro, werd ingeschakeld voor de overkapping: een serre. Samen met Anton Bunt, directeur van MBS beton, die de onderbouw voor zijn rekening nam, werd een simpele maar degelijke constructie gemaakt die aansloot bij de veterinaire wensen. Verder mocht de stal niet te duur worden. Bedrijfsleider Jan Bloemert is tevreden met de prijs van 4.000 euro per koeplaats (all-in) die de stal kost.

Een team van adviseurs

Om de ideale stal te kunnen neerzetten, ging Bloemert met al zijn adviseurs om dezelfde tafel. Samen kwamen zij tot een ontwerp, waarbij de koe gebaat is, maar ook de veehouder. Ieder leverde de informatie, vanuit zijn eigen expertise. De samenwerking is een voorbeeld voor praktijkbedrijven.

ADVISEURSTEAM

V.l.n.r. Jan Bloemert (bedrijfsleider Waiboerhoeve), Bertjan Westerlaan (dierenarts/adviseur bij Vetvice), Lieuwe Melchers (productmanager bij De Boer stalinrichting), Erik Lindeboom (directeur ID Agro), Albert van den Belt (manager innovatie en kennis/dierenarts bij Agri-firm), Anton Bunt (directeur MBS beton).

Foto: Geesje Rotgers